

7,92 mm Ręczny karabin maszynowy ZB vz. 26

ZB vz. 26 (czes. Lehky Kulomet ZB vzor 26) – czechosłowacki ręczny karabin maszynowy z okresu dwudziestolecia międzywojennego.

Historia konstrukcji

Ręczny karabin maszynowy opracowali w 1921 roku bracia Václav i Emanuel Holec pracujący dla czechosłowackiej firmy Zbrojovka Praga. Pierwszy model był przystosowany do zasilania z taśmy i występował pod oznaczeniem Lehký kulomet Praga vz. 23. Po przejściu Václava do zakładów Československá Zbrojovka Brno wprowadził on kilka zmian w konstrukcji broni dostosowując ją do zasilania z wkładanego od góry magazynka i ostatecznie rkm został przyjęty na uzbrojenie armii czechosłowackiej pod oznaczeniem Lehký kulomet ZB vz. 26 ráže 7,92 mm. Po uzyskaniu niepodległości Słowacja zachowała ten rkm na uzbrojeniu tworzonych jednostek piechoty. Na stanie jednostek słowackich znajdowało się 10 100 egzemplarzy.

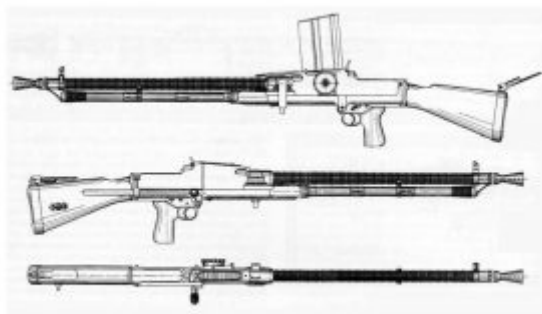
W drugiej połowie lat 30.-tych XX wieku Iran zakupił dużą partię karabinów tego typu na potrzeby swoich sił zbrojnych. Poza standardową wersją używaną w piechocie był on także stosowany w broni pancernej – w otrzymanej w darze tankietce Praga P-I oraz w czołgach rozpoznawczych Praga AH-IV-P.

Ręczny karabin maszynowy, używany w Chińskiej Armii sprzed II Wojny Światowej, opracowany w chińskich zakładach znanych jako Arsenał Marynarki Wojennej w Taku. Była to kopia bazowych rozwiązań czechosłowackiego ręcznego karabinu maszynowego ZB-26.

Licencyjną produkcję podjęto też w Jugosławii i w Chinach; Japończycy skopiowali częściowo broń konstruując swój karabin maszynowy Typ 96, a Hiszpanie – budując karabin maszynowy FA0. Poprawiona wersja z nieznacznie zmienioną konstrukcją wewnętrzną i sposobem produkcji była znana jako karabin maszynowy ZB vz. 30.

Broń ta używana była między innymi w armii czechosłowackiej, chińskiej, rumuńskiej, słowackiej, litewskiej, sowieckiej, północnokoreańskiej i jugosłowiańskiej. W Czechosłowacji służył także za uzbrojenie lekkich samochodów pancernych takich jak OA vz. 30 lub OA vz. 27 i tankietki Tančík vz. 33. Po zajęciu Czechosłowacji przez III Rzeszę ZB vz. 26 trafił na wyposażenie jednostek Waffen-SS pod nazwą Maschinengewehr 26(t) (MG-26(t)).

Opis konstrukcji

Automatyka broni wykorzystuje energię gazów wylotowych odprowadzanych przez boczny otwór w lufie. Zamek ryglowany przez przekoszenie w płaszczyźnie pionowej. Wymienna lufa zaopatrzona w rączkę transportową oraz dla poprawienia chłodzenia jest gęsto żebrowana poprzecznie (gwintowana – 4 bruzdy o skoku 240 mm). Dwurzędowy magazynek pudełkowy był wprowadzany do gniazda znajdującego się w górnej części komory zamkowej. Przełącznik rodzaju ognia pozwalał na prowadzenie ognia pojedynczego i ciągłego oraz umożliwiał zabezpieczenie broni. Łuski wyrzucane były przez okno na spodzie broni, także wyposażone w pokrywę, automatycznie otwierającą się po ściągnięciu spustu. Spust wyposażony był w przełącznik ognia/bezpiecznik, pozwalający na strzelanie ogniem ciągłym i pojedynczym. Chwył pistoletowy i kolba drewniane. Do naprowadzania broni stosowano obrotowy celownik przerzutowy oraz ułożoną na wylocie lufy muszkę. Z powodu przesłaniania widoku w osi lufy przez magazynek przyrządy celownicze były przesunięte na lewą stronę broni. Celownik wyskalowany od 200 do 1 500 m, współpracuje z muszką pryzmatyczną na wylocie lufy.

Zastosowana amunicja

Mosiężna łuska długości 57 mm, średnica kryzy 11,85 mm. Pusty magazynek ma masę 320 g, załadowany ok. 525 g.

1. Zwykła amunicja:

- Długość naboju: 80 mm
- Masa naboju: 24,6 g
- Masa pocisku: 10 g
- Masa ładunku miotającego: 2,7 g
- Prędkość wylotowa: 790 m/s
- Pocisk pełnopłaszczowy z ołowianym rdzeniem.

Egzemplarz wyprodukowany w Czechosłowacji, jako model z partii przeznaczony dla Iranu, przejęty przez Wehrmacht, zdobyty przez Armię Krajową

Zdjęcia – Dawid Kalka, Warszawa – Muzeum Wojska Polskiego

2. Ślepa:

Wykorzystuje drewniany pocisk rozpadający się po opuszczeniu lufy (ładunek miotający 1,5 g prochu).

Podstawowe dane taktyczno-techniczne

- Kaliber: 7,92 mm
- Amunicja: 7,92 mm × 57 mm Mauser
- Masa broni: bez magazynka 8,84 kg, załadowany 9,6 kg
- Masa lufy: 2,46 kg
- Długość całkowita: 1165 mm
- Długość lufy: 602 mm, w tym część gwintowana 513,5 mm
- Długość linii celowniczej: 568 mm
- Zasilanie: magazynek na 20 naboii
- Szybkostrzelność: teoretyczna 570 strz./min., praktyczna 120 strz./min.

Zdjęcia: Dawid Kalka – Muzeum Wojskowe i Pomnik Armii Radzieckiej w Svidníku, Słowacja

Bibliografia

1. <http://www.dws-xip.pl/encyklopedia/zb26-ir/>
2. <http://www.dws-xip.pl/encyklopedia/rkmvz26-sk/>
3. https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:ZB_vz._26
4. Muzeum Wojska Polskiego, Warszawa
5. <https://www.valka.cz/ZB-vz-26-t8240>